

Onderwerp Eenmalige energietoeslag in Haarlem: voor wie en wanneer	
Nummer	2022/1212424
Portefeuillehouder	Loenen, D. van
Programma/beleidsveld	3.2 Inkomen
Afdeling	SMSR
Auteur	Marjan Beneker en Corinne Visser
Telefoonnummer	023-5114196
Email	corinnevisser@haarlem.nl
Kernboodschap	Deze nota informeert u over de uitvoering van de energietoeslag in Haarlem met de volgende speerpunten: - Haarlem keert sinds medio april 2022 fasegewijs de eenmalige energietoeslag van € 800 uit aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. In september vindt campagne plaats om zoveel mogelijk Haarlemmers die recht hebben op de energietoeslag te bereiken; - Haarlem keert vanaf 17 oktober 2022 nogmaals € 500 eenmalige energietoeslag uit aan deze groep Haarlemse huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm; - Conform het coalitieakkoord 2022-2026 wordt vanaf 1 januari 2023 het minimeleid structureel verruimd van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. Om deze nieuwe groep in beeld te krijgen, start in november 2022 een campagne; - Haarlem stelt met terugwerkende kracht begin 2023 voor deze nieuwe groep HaarlemPashouders tussen de 120 - 130% eenmalig de energietoeslag van € 1.300 ter beschikking. - Afhankelijk van de landelijke maatregelen en de uitputting van de beschikbare middelen zal voor begin 2023 worden bekeken of speciale doelgroepen zoals ouders met minderjarige kinderen en AOW'ers met een klein pensioen met nog een aanvullende financiële tegemoetkoming vanuit de gemeente kunnen worden ondersteund.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Samenleving.
Relevante eerdere besluiten	- Haarlem biedt financieel kwetsbare inwoners ondersteuning bij hoge energielasten (2022/67024), vastgesteld in de raadsvergadering van 24 maart 2022. - Vaststellen beleidsregel Eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Haarlem (2022/579491), collegebesluit van 26 april 2022.

Besluit College d.d. 13 september 2022	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,
---	--

Inleiding

De bestaanszekerheid van inwoners met een laag inkomen staat zwaar onder druk door de hoge energiekosten en toenemende inflatie. Ook het Nibud¹ geeft aan dat een groeiend aantal huishoudens hierdoor financieel klem zit. Zowel het Rijk als Haarlem nemen maatregelen ter ondersteuning van financieel kwetsbaren.

Maatregelen vanuit het Rijk

Het kabinet heeft in het voorjaar van 2022 besloten een eenmalige energietoeslag van € 800 per huishouden te verstrekken. De kosten worden door het Rijk gefinancierd tot 120% van de bijstandsnorm en er hoeft *geen* rekening gehouden te worden met het vermogen van de inwoners. De uitvoering van deze toeslag is bij gemeenten belegd.

Omdat de energieprijzen blijven stijgen en vanwege de forse inflatie heeft het Rijk aangekondigd deze energietoeslag dit jaar te verhogen met een extra bedrag van € 500 per huishouden. Ook hier geldt dat het Rijk de kosten financiert tot 120% van de bijstandsnorm. Bovendien heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in haar [brief van 7 juli 2022](#) de termijn voor het toekennen van de energietoeslag 2022 verlengd tot 30 juni 2023.

Hoewel het bedrag is opgehoogd is nog steeds sprake van een *eenmalige* energietoeslag.

Uitvoering energietoelagen voor de lage inkomens in Haarlem

De raad heeft [24 maart jl.](#) besloten om van het resterende budget vanuit de coronamaatregel Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) € 700.000 toe te voegen aan het budget bijzondere bijstand energietoeslag om zeker te stellen dat er voldoende dekking is voor een energietoeslag voor de totale doelgroep tot 120%². Vervolgens heeft het college de toekenning van de energietoeslag op 26 april 2022 vastgelegd in de [beleidsregel eenmalige energietoeslag](#). Vanaf medio april is Haarlem de energietoeslag van € 800,-- fasegewijs aan alle HaarlemPashouders en overige inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm gaan uitkeren mits zij hoofdbewoner zijn van hun adres.

Haarlem verruimt het minimabeleid naar 130%

In [het coalitieakkoord 2022-2026](#) heeft het college besloten om vanaf 2023 het minimabeleid structureel te verruimen van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. Ook is in het coalitieakkoord opgenomen dat in 2023 extra middelen worden uitgetrokken voor een integrale aanpak van de energie armoede.

Met deze informatienota brengt het college u op de hoogte van de fasering van de uitkeringen van de eenmalige energietoeslag, voor welke Haarlemmers deze bestemd is en welke

¹ [Nibud: groeiend aantal huishoudens zit financieel klem - Nibud](#)

² In totaal is € 1,8 miljoen TONK-middelen aan het minimabudget toegevoegd, zie daarvoor de nota van 24 maart 2022

communicatiecampagnes het college gaat inzetten om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Hiermee is de toezegging van de wethouder afgedaan die zij tijdens de bespreking van de Kadernota 2023 heeft gedaan.

2. Kernboodschap

Deze nota informeert u over de uitvoering van de energietoeslag in Haarlem met de volgende speerpunten:

- Haarlem keert sinds medio april 2022 fasegewijs de eenmalige energietoeslag van € 800 uit aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. In september vindt campagne plaats om zoveel mogelijk Haarlemmers die recht hebben op de energietoeslag te bereiken;
- Haarlem keert vanaf 17 oktober 2022 nogmaals € 500 eenmalige energietoeslag uit aan deze groep Haarlemse huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm;
- Conform het coalitieakkoord 2022-2026 wordt vanaf 1 januari 2023 het minimale leid structureel verruimd van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. Om deze nieuwe groep in beeld te krijgen, start in november 2022 een campagne;
- Haarlem stelt met terugwerkende kracht begin 2023 voor deze nieuwe groep HaarlemPashouders tussen de 120 - 130% eenmalig de energietoeslag van € 1.300 ter beschikking.

Afhankelijk van de landelijke maatregelen en de uitputting van de beschikbare middelen zal voor begin 2023 worden bekeken of speciale doelgroepen zoals ouders met minderjarige kinderen en AOW'ers met een klein pensioen met nog een aanvullende financiële tegemoetkoming vanuit de gemeente kunnen worden ondersteund.

3. Uitvoering energietoeslag in Haarlem

3.1 Fasering van de uitvoering van de energietoeslag is effectief en efficiënt

Haarlem is vanaf medio april fasegewijs € 800 de eenmalige energietoeslag aan Haarlemse huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm gaan uitkeren. Nagenoeg alle HaarlemPashouders die hoofdbewoner zijn, hebben inmiddels de uitkering ontvangen. Op dit moment worden alle aanvragen van niet-HaarlemPasgerechtigden verwerkt.

Vanaf medio september is de slagkracht in de uitvoering voldoende om de ontstane achterstand, veroorzaakt door het grote aantal aanvragen en onvoldoende inzetbaar personeel, in te lopen.

De verwachting is dat half oktober - als de verwarming weer aan gaat - de uitvoering weer voldoende ruimte heeft om de extra € 500 efficiënt en effectief uit te kunnen keren.

Alle huishoudens die de € 800 al hadden ontvangen, krijgen dan automatisch (ambtshalve) de extra € 500 uitgekeerd. Nieuwe aanvragers ontvangen in één keer € 1.300.

3.2 Verruiming van het minimabeleid naar 130% ingaande 2023 en de energietoeslag

In [het coalitieakkoord 2022-2026](#) heeft het college besloten om vanaf 2023 het minimabeleid structureel te verruimen van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. Zie bijlage 1 voor aantallen en inkomensnormen van het minimabeleid. Door de verruiming naar 130% kunnen meer Haarlemmers met een laag inkomen gebruik maken van alle miniregelingen die er zijn. Met deze verruiming hoopt het college meer 'werkende armen', Zzp'ers en AOW'ers met een kleine pensioenaanvulling te bereiken. Ook voor deze groep Haarlemmers is het door de gestegen inflatie in toenemende mate moeilijk om maandelijks financieel rond te komen.

In het najaar benadert Haarlem inwoners die afgewezen zijn voor de energietoeslag vanwege een te hoog inkomen op basis van de 120% norm. Mogelijk komen zij wel in aanmerking voor de HaarlemPas 2023 als de inkomensgrens verruimd is naar 130% van de bijstandsnorm.

Het kabinet heeft de termijn van aanvragen en toekennen van de eenmalige energietoeslag verlengd tot en met 30 juni 2023. Het college kiest er om die reden voor om in het eerste half jaar van 2023 ook aan de nieuwe HaarlemPashouders de eenmalige energietoeslag van € 1.300 te verstrekken.

3.3 Financiering van de energietoeslagen is toereikend

De eenmalige energietoeslag bestaat uit een 1^e tranche van € 800,-- en een 2^e tranche van € 500,-- Haarlem ontvangt van het Rijk een volledige vergoeding voor deze twee tranches tot 120% van de bijstandsnorm.

In de Meicirculaire 2022 is een bedrag van € 10,7 mln. aan Haarlem toegekend. Inmiddels is bekend dat het Rijk in de berekening een rekenfout heeft gemaakt. Het bedrag voor Haarlem wordt bijgesteld naar € 9,5 miljoen. Dit bedrag wordt nu ook in de Bestuursrapportage 2022 als bijdrage (voor de 1^e tranche) geraamd.

Voor de 2^e tranche van € 500 is landelijk een bedrag beschikbaar gesteld van € 550 miljoen. De verdeelsleutel naar gemeenten is nog niet bekend; naar verwachting wordt de verdeling per gemeente in de Septembercirculaire 2022 opgenomen. Uitgaande van de verdeelsleutel van de 1^e tranche, te weten 1,39%, zou dit voor de 2^e tranche neerkomen op een bedrag van € 7.645.000. Echter, in het verleden was de verdeelsleutel voor bijzondere bijstand vaak 0,89% en dan komt het budget op € 4.895.000.

In de Rijksbijdrage voor de toekenning van de energietoeslagen is ook rekening gehouden met uitvoeringskosten. Voor de 1^e tranche heeft Haarlem een inschatting gemaakt van € 207.000. Nu er sprake is van een 2^e tranche en de termijn verlengd wordt tot in 2023 zal ook vanuit deze middelen budget gereserveerd moeten worden voor de uitvoering. Aan uitvoeringskosten voor deze 2^e tranche inclusief verruiming van de doelgroep naar 130% is tot aan de zomer van 2023 nog ongeveer € 200.000 benodigd. Zoals beschreven, kiest Haarlem er voor de energietoeslag van in totaal € 1.300 volgend jaar ook uit te keren aan de HaarlemPashouders 2023 die met hun inkomen tussen de 120% en de 130% norm vallen. De mogelijke toename van de doelgroep bij verruiming naar 130% is 1.840 huishoudens.

Maximale aantallen en uitgaven	Aantal huishoudens*	Kosten energietoeslag € 1300,-
120% norm	10.650	€ 13.850.000
Toename tot 130% norm	1.840	€ 2.392.000
Benodigd maximaal		€ 16.242.000

*minimascan 2020 van Stimulansz; zie ook bijlage 1

De beschikbare middelen zijn in twee tabellen uitgewerkt; een basis variant in geval de 2^e tranche een verdeelsleutel kent van 0,89% en een maximale variant indien het Rijk dezelfde verdeelsleutel voor beide tranches hanteert.

Budget eenmalige energietoeslag (basis)	verdeelsleutel Rijk	Bedrag
TONK		€ 700.000,00
1e tranche voor € 800 beschikbaar	1,39%	€ 9.500.000,00
2e bedrag voor € 500 beschikbaar	0,89%	€ 4.895.000,00
Totaal		€ 15.095.000,00

Budget eenmalige energietoeslag (maximaal)	verdeelsleutel Rijk	Bedrag
TONK		€ 700.000,00
1e tranche voor € 800 beschikbaar	1,39%	€ 9.500.000,00
2e bedrag voor € 500 beschikbaar	1,39%	€ 7.645.000,00
Totaal		€ 17.845.000,00

Het beschikbare budget beschreven in beide tabellen is zeer waarschijnlijk toereikend om de eenmalige energietoeslag van € 1.300 toe te kennen aan de totale doelgroep tot 130%. In de tabellen wordt namelijk uitgegaan van het maximale aantal huishoudens dat mogelijk recht heeft op de eenmalige energietoeslag. Dit aantal ligt in de praktijk lager. Niet-zelfstandige huishoudens en dak- en thuislozen vallen overeenkomstig de beleidsregel eenmalige energietoeslag niet onder de doelgroep. Bovendien moeten de aanvragen voor de € 1.300 uiterlijk 30 juni 2023 ingediend zijn. Het is wel wenselijk, maar niet realistisch dat ondanks de intensieve communicatiecampagnes de totale doelgroep een aanvraag zal indienen. Mocht dat toch het geval zijn, dient de 6 miljoen euro die in het coalitieakkoord voor 2023 ten behoeve van de energiearmoede is vrijgemaakt als dekkingsbron. Indien de hogere verdeelsleutel wederom van toepassing zijn, zal nadere afstemming plaats vinden over de besteding van de middelen in relatie tot de voorgenomen acties energiearmoede.

De middelen worden in 2022 door het Rijk uitgekeerd. Een deel van de besteding zal pas plaatsvinden in 2023. Om de middelen in 2023 ook daadwerkelijk te kunnen besteden, zullen de niet-bestede middelen via resultaatbestemming binnen het budget van de bijzondere bijstand (Jaarrekening 2022) beschikbaar gesteld moeten worden. In de Decemberrapportage 2022 zal inzicht gegeven worden in de besteding tot eind 2022.

3.4 Voornemens om HaarlemPashouders financieel extra te ondersteunen

In het coalitieakkoord is voor 2023 opgenomen dat er € 6 miljoen wordt uitgetrokken voor de aanpak van energiekeerpoede. Nadere uitwerking van deze voornemens volgt in het integrale Plan van Aanpak Energiekeerpoede dat in november a.s. aan de commissie Samenleving wordt toegestuurd. Dit gaat enerzijds om de verduurzaming van de energiekeerme woningen en voor het treffen van energiebesparende maatregelen in de woningen. Anderzijds kan uit dit budget financiële ondersteuning aan minima gedekt worden om de acute gevolgen van energiekeerpoede te verlichten. Afhankelijk van hetgeen het kabinet op Prinsjesdag aan maatregelen presenteert, wil het college deze middelen gericht inzetten voor specifieke doelgroepen.

4. Risico's en kanttekeningen

4.1 Bijzondere bijstand is een openeinderegeling

De energietoeslag valt onder de bijzondere bijstand en is een wettelijk bepaalde openeinderegeling. Iedere inwoner die aan de voorwaarden voldoet, kan een beroep kan doen op de bijzondere bijstand; ook als de budgetten voor 2022 reeds uitgeput zijn. Indien het optimale bereik - en dit is het streven - daadwerkelijk bereikt wordt, is het totale budget voor minima en bijzondere bijstand in zijn algemeenheid mogelijk ontoereikend. Dit risico is opgenomen in de gemeente brede risicoanalyse.

4.2 Onzekerheden over Rijksbeleid en Rijksbudget

Onzekere factoren kunnen de uitvoering negatief beïnvloeden, zoals bijvoorbeeld het voorgenomen beleid van het Kabinet dat op Prinsjesdag bekend wordt gemaakt. De verdeelsleutel van het Rijksbudget van de extra € 500 energietoeslag zal vermoedelijk bij de Septembercirculaire bekend worden.

4.3 Studenten

Tot op heden vallen studenten niet onder de doelgroep van de energietoeslag. De VNG is in gesprek met SZW over de [gerechtelijke uitspraak](#) dat studenten niet bij voorbaat mogen worden uitgesloten. De gemeenten wachten het standpunt van SZW af.

4.4 Zorg voor voldoende personeel

Punt van zorg blijft het kunnen beschikken over voldoende (tijdelijk) gekwalificeerd personeel voor het ondersteunen bij de afhandeling van de aanvragen energietoeslag bovenop de afhandeling van de overige minimaregelingen en bijzondere bijstand.

5. Vervolg

5.1 Communicatie

Na een eerste beknopte communicatieronde dit voorjaar, start in de derde week van september een brede campagne voor inwoners met een inkomen tot 120% die nog geen aanvraag voor de energietoeslag hebben ingediend. Een volgende uitgebreide communicatieronde start medio november 2022. Deze campagne is gericht op de verruiming van het minimabeleid zodat

Haarlemmers met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm de HaarlemPas 2023 gaan aanvragen. Dit is bovendien hét moment waarop nieuwe Pashouders ook kunnen inschrijven op de gemeentepolis 2023 (waardoor zij geen kosten van het wettelijk eigen risico meer hebben).

Voor beide campagnes worden flyers, mupi/driehoeksborden en een miniposters ingezet. De communicatie loopt via social media, partners in de stad (Nieuwsbrief 'Samen maken we de stad') en informatie naar scholen en bibliotheken. Met de inloopspreekuren voor de gemeentepolis in de wijkgebouwen is er tijd en aandacht voor de nieuwe doelgroep.

5.2 Aanpassing beleidsregels HaarlemPas en energietoeslag

De [beleidsregels eenmalige energietoeslag](#) en [HaarlemPas](#) moeten worden aangepast. De nieuwe beleidsregels zullen ter kennisname naar de commissie Samenleving worden toegestuurd.

6. Bijlagen

- Bijlage 1: Aantallen en Inkomensnormen van het minimabeleid Haarlem